

Samenvatting

Startnotitie CJG

Geachte lezer,

Voor u ligt een korte samenvatting van de visie op Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente Bergen. Op de volgende pagina is in beeld gebracht hoe het proces van het CJG in Bergen er uit ziet. Hieronder volgt een korte legenda.

In **bijlage 1**. vindt u een gedetailleerd **plan van aanpak** in 4 fasen (oriëntatiefase, ontwikkelfase, uitvoeringsfase, consolidatiefase) uitgewerkt. In **bijlage 2**. vindt u eventueel ter verdieping een uitgebreider verhaal van de **visie op het Centrum voor Jeugd en Gezin** in de gemeente Bergen.

Toelichting pagina 3 'Centrum voor Jeugd en Gezin (netwerkorganisatie)'

De opvoeding van kinderen is allereerst natuurlijk een verantwoordelijkheid van ouders/opvoeders. Maar in sommige gezinnen zijn er vragen over de opvoeding. En in sommige gevallen is er sprake van zorgen/problemen over kind en gezin.

Vaak worden deze problemen/zorgen gesignaleerd door de omgeving. Soms geven ook ouders zelf aan opvoedingsondersteuning of hulp nodig te hebben.

Deze signaleerders of vindplaatsen kunnen vaak het probleem al redelijk goed in beeld brengen. Zij brengen hun signalen in bij de bestaande zorgnetwerken waarin zij participeren. De signalen worden hier in een multidisciplinair overleg besproken met verschillende partners. In de gemeentelijke buurtnetwerken participeren bijvoorbeeld de consultatiebureauarts, verpleegkundige, schoolarts, maatschappelijk werker, kinderopvang, peuterspeelzaal, intern begeleiders basisonderwijs, politie, welzijnswerk etc. In deze netwerken wordt het kind/gezin met het probleem besproken en er worden afspraken gemaakt over hoe te handelen. Dit geldt ook voor de netwerken van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.

Als blijkt dat het kind/gezin gebaat is bij een lichte vorm van pedagogische hulp, dan kan dat via de netwerkpartners geregeld worden. De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) biedt bijvoorbeeld extra thuisbegeleiding aan en ook kan er bijvoorbeeld via De Wering een maatschappelijk werker ingezet worden. Er vindt altijd terugkoppeling plaats naar het netwerk waar de signalen zijn ingebracht.

Als blijkt dat het probleem complexer of meervoudig (multi problem) van aard is, dan wordt Bureau Jeugdzorg ingeschakeld. Als een kind gespecialiseerde hulp nodig heeft, dan maakt BJZ met het kind en de ouders een plan en regelen de aanmelding (indicatie) bij de jeugdzorginstelling die de hulp biedt. Voorbeelden van gespecialiseerde hulp zijn: pleegzorg, wonen in een internaat, intensieve thuishulp, begeleid kamer bewonen, etc.

Het gemeenschappelijke uitgangspunt van alle partners in het CJG is dat het kind/gezin de hulp/ondersteuning krijgt die zij nodigen hebben.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor Jeugd en Gezin is in de **vijf gemeentelijke functies** verwoord.

Informatie en advies
Het gaat hier om zowel ongevraagde informatie over opvoeden en opgroeien (voorlichting) als om het beantwoorden van specifieke vragen van jeugdigen, ouders/verzorgers en beroepskrachten.
Signalering
Het gaat hier om het vroegtijdig signaleren van problemen van jeugdigen en ouders/verzorgers, maar ook om het met elkaar in verband brengen van (zorg)signalen van verschillende instellingen.
Toeleiding naar zorg
Het gaat hier om de toeleiding naar het lokale en regionale hulpaanbod.
Licht pedagogische hulp
Het gaat hier om het bieden van opvoedingsondersteuning en lichte ondersteuning aan jeugdigen en/of ouders/verzorgers waar problemen zijn of dreigen te ontstaan. Vormen van deze ondersteuning zijn opvoedspreekuren en (school)maatschappelijk werk.
Coördinatie van zorg
Het gaat hier om het afstemmen en bundelen van zorg in het geval dat meerdere hulpsoorten nodig zijn om jeugdigen en/of ouders/verzorgers te ondersteunen.

Deze functies maken tevens onderdeel uit van de Wmo. Zij vallen, net als het CJG, onder prestatieveld 2. Daarnaast dient er een koppeling plaats te vinden tussen de voorliggende jeugdvoorzieningen (peuterspeelzalen, kinderopvang, basisonderwijs, jeugdwerk) enerzijds en Bureau Jeugdzorg, als toegangspoort voor de geïndiceerde jeugdvoorzieningen, anderzijds. Op deze

manier ontstaat een sluitende keten. Dit hele proces van een (hulp)vraag tot aan (geïndiceerde) hulpverlening noemen wij het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Om dit proces te optimaliseren is door de gemeente Bergen een aantal uitgangspunten geformuleerd:

Het CJG als netwerkorganisatie (samenwerkingsverband)

Het CJG is een netwerk van instellingen, gericht op ondersteuning bij het opvoeden en opgroeien. Hierdoor wordt een sluitende ketenaanpak op lokaal niveau gerealiseerd, waardoor iedere hulpvrager een passend aanbod krijgt; of dat nu een antwoord op een vraag, een cursus opvoedingsondersteuning of geïndiceerde hulpverlening is.

De gemeente als regisseur

Bij het opzetten van het CJG stelt de gemeente zich op als regisseur. Om invulling te geven aan haar regierol wil gemeente Bergen de onafhankelijke functie van CJG-coördinator aan het CJG als netwerkorganisatie toevoegen. Daar waar zich in de praktijk situaties voordoen, waarin betrokken partijen niet goed samenwerken en hulp aan de jeugdige of het gezin stagneert, is er behoefte aan een onafhankelijke regisseur die namens alle betrokkenen knopen kan doorhakken. Deze CJG-coördinator ziet er op toe dat partijen hun verantwoordelijkheden oppakken en neemt besluiten daar waar zaken niet worden opgepakt of de mogelijkheden van partijen in het veld te boven gaan. De CJG-coördinator is als voorzitter verantwoordelijk voor de buurtnetwerken. Bij crisissituaties is de CJG-coördinator bevoegd om individuele casussen en knelpunten op te schalen naar een hoger bestuurlijk niveau: de wethouder Jeugd en, indien openbare orde en veiligheid in het geding zijn, de burgemeester (doorzettingsmacht). De functie van CJG-coördinator wordt tijdens de ontwerpfase van het CJG verder uitgewerkt.

Lokaal beleid boven regionaal beleid

Gemeente Bergen stelt bij de vormgeving van het CJG het lokaal beleid centraal, om van daaruit te zoeken naar regionale en/of provinciale afstemming en samenwerking. Hierbij wordt gebruikgemaakt van het handboek CJG, wat in samenwerking tussen GGD Hollands Noorden en gemeente Alkmaar in november 2008 tot stand is gekomen. Dit afstemmingsproces maakt onderdeel uit van de ontwerpfase van het CJG Bergen. Door 'lokaal' te verkiezen boven 'regionaal' wordt maatwerk gegarandeerd.

Het CJG als onderdeel van de lokale infrastructuur

Gemeente Bergen wil bij het ontwikkelen van het CJG aansluiten bij 'dat wat er al is'. De kunst van het CJG is om 'dat wat er al is en goed gaat' met elkaar te verbinden en om 'daar waar het niet goed gaat' gaten te vullen en bruggen te slaan. Om de naam CJG te mogen gebruiken, dient er sprake te zijn van minimaal één fysiek inlooppunt per gemeente, waar ouders en jeugdigen terecht kunnen voor al hun vragen op het gebied van opvoeden en opgroeien. Gezien het feit dat gemeente Bergen is opgebouwd uit drie kernen (Bergen, Egmond en Schoorl) lijkt één inlooppunt niet wenselijk. Om alle kernen van een aanbod te voorzien, willen wij tijdens de ontwerpfase de haalbaarheid onderzoeken voor het koppelen van de CJG-inlooppunten aan bijvoorbeeld de bestaande ZorgPlusSteunpunten¹. Deze locaties zijn goed bereikbaar, laagdrempelig en herkenbaar.

Op basis van deze uitgangspunten willen we in de gemeente samen met de partners het CJG verder invulling geven.

---

¹ We sluiten hiermee aan bij de in het 'Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Volksgezondheid 2008-2011' genoemde ambitie om het ZorgPlusLoket door te ontwikkelen tot de centrale toegangspoort tot voorzieningen in gemeente Bergen. Dit beleidsplan vormt de gemeentelijke basis voor de CJG-ontwikkeling in gemeente Bergen (zie 3.1).

Gemeente Bergen Centrum voor Jeugd en Gezin (netwerkorganisatie)

